

[Aksel Møller.]

under de herskende alvorlige Vilkaar et Spørgsmaal om at have Tillid, ikke blot her i Huset, men ogsaa i Folket, og ligesom den forrige Regering næppe blandt Arbejdere havde den Tillid, som er fornøden for at faa en forbrugsbegrænsende Politik respekteret efter sin Paalydende, saaledes kan den nuværende høje Regering ej heller paaregne den Tillid, som er nødvendig i Erhvervslivet i By og paa Land til den Restriktionspolitik, som nu er bebudet. Alene en Samlingsregering raader over tilstrækkelig Autoritet til at faa hele Folket til at bære Byrderne uden Knurren eller Karrighed. I dette Synspunkt fandt vi Støtte hos Det radikale Venstre, men hos Socialdemokratiet og Venstre mødte Tanken en afgørende Modvilje. Det er dog en Trøst, omend en fattig, for denne store Tanke, at vi Skulder mod Skulder skulde bekæmpe Vanskelighederne sammen, at den endnu er til Raadighed som en Reserve til endnu strengere Tider og Vilkaar end dem, vi oplever nu.

Da Samlingsmulighederne var udtømt, satte mit Parti det som sit Maal, at der i alt Fald dannedes en Flertalsregering. Usikkerheden under en Mindretalsledelse kendte vi alt for godt fra de to sidste Aar. Folkestyret er i en vis Forstand ikke umisteligt. Vi kan miste det, hvis vi ikke forstaar, at Folket forlanger af sin Rigsdag, at den skal sikre et fast og maalbevidst Styre, der ikke slider sig op i evindelige Stridigheder og Kriser. Det havde man maaske nok Raad til at se bort fra, da de politiske Problemer var af mere akademisk Natur, men ikke nu, da det gælder det daglige Brød. Det kunde man maaske tillade sig, da der ikke eksisterede nogen Konkurrent til vor vesteuropæiske Opfattelse af Folkestyre, men det kan man ikke i Dag, hvor vi allerede hører Hundene glamme i Kælderen.

Vort Ønske om en Flertalsregering i Overensstemmelse med de Anskuelse, som fik Flertal paa Valgdagen, blev forpurret af Det radikale Venstre. Det afviste at indtræde i en Regering sammen med Venstre og Det konservative Folkeparti. Ja, saa vidt gik det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen endda, at han, da Konservative og Venstre som et sidste Forsøg paa at bevare Regeringsmagten paa ikke-socialistiske Hænder søgte at skabe Muligheder for, at der kunde dannes en Regering, hvilende paa de to Partier, truede med at give denne Regering et Mistillidsvotum aldeles omgaaende. Gennem alle disse Forhandlinger om Dannelsen af en Regering gaar der bogstavelig talt en rød Traad. Det radikale Venstre vilde

have et Ministerium Hedtoft, naar det ikke kunde faa en Samlingsregering, og nu har det altsaa faaet sin Vilje. Saaledes vilde det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen det altsaa, og da det aabenbart er ham, som nyder det næsten kongelige Prærogativ at bestemme, baade naar Statsministre skal gaa, og naar de skal komme, saa er det næppe urimeligt at fastholde ham ved hans Ansvar for denne Situation.

Det, som vi næst efter Statsministermageren skal tage Stilling til, er den nybagte høje Regering. Den højtærede Statsminister vil paa Forhaand være sikker paa mit Partis Støtte til Gennemførelsen af de Sager, som der allerede før Regeringsskiftet herskede Enighed om. Dette gælder ikke mindst den bebudede Lov om Hjemmestyre for Færøerne. Vi deler sikkert alle Haabet om, at den Ordning, som er paatænkt, nu vil kunne gennemføres og give Grundlag for et hjerteligt og stærkt Samvirke mellem Øernes Befolkning og os hernede. Om denne Sag vil der altsaa ikke blive nogen Uenighed.

Den nye Regerings Politik skal ikke prøves paa disse Sager, men paa de Mænd, den bestaar af, og den Tale, de fører. Den højtærede Statsminister har valgt en stor Besætning paa sin Skude, og han har egentlig ikke været lige heldig dermed. Jeg skal saa lidt som muligt pirre i friske Saar. Det var utvivlsomt rigtigt af det ærede Medlem Hr. Alsing Andersen at resignere, og paa Baggrund af hans Resignation erklærer jeg, at der ikke i mit Partis bebudede Aktion laa nogen som helst Anklage mod det ærede Medlems Karakter eller hans menneskelige Kvalitet. Der laa alene en stærk Overbevisning om, at Ledelsen af vore Værns Handlinger den 8. April og den 9. April 1940 var uden Hoved eller Hale. Ministeren er den, der i første Række er ansvarlig herfor. Hans Embede er saa høj en Stilling, at Fejl, som vilde have medført omgaaende Afskedigelse af enhver Tjenestemand, ikke burde have været overset ved Dannelsen af Regeringen.

Det forekommer mig ogsaa, at det ligeledes er en urimelig Adfærd mod den danske Folkekirke, at man valgte at besætte Kirkeministerens Plads ud fra Hensyn, som intet har med Kirken at gøre. Men naar dette er sagt om en Del af de personelle Problemer, der knytter sig til Regeringens Dannelse og dens Fremtræden her i Tinget, vil jeg gøre nogle Bemærkninger om Regeringens Politik.

I sin Programtale erklærede den højtærede Statsminister: